

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A Híradóhivatalban átvéve.
Egész évre 16 h.
Negyedévre 4 ..
Melyben házhoz hordva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Videékre postán szállítva.
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a HÍRADÓ
Önnap utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és Híradóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megörzészére nem vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a Híradóhivatalhoz intézendők.

XI. évfoiyam 177. szám,

Nagyvárad.

Péntek 1915 augusztus 6.

Varsóba bevonultak a németek!

Ivangorodot a magyar seregek elfoglalták.
Vladimir-Volinszkij német kézen.

Lobogjanak a zászlók, szóljon a zene, zugjanak a harangok — adjunk hálát a Mindenhatónak és örvendezzünk!

Olyan pillanatához érkezünk a világtörténelemnek, a most folyó rettenető mérkőzésnek, a mikor az ember lekopja a kalapját s hálás lélekkel emeli szeméit az égbe, az igazságos Istenhez, aztán éljenezni, hurrázni, kitoró örömeiben szinte táncolni szeretne.

Varsóba bevonultak a német csapatok.

Varsóba, Lengyelország fővárosába, a melyben száz év óta a kancsuka volt az ur. Varsóba, a hol száz év óta némán, könnyezve busult a lengyel hona állapotján. Varsóba, a melyet' annyi lengyel vér kiontása után foglalt el Szuvaroff, majd később Diebies. A hol az oroszok a lengyelek ellen a történelem leggaládabb merényleteit követték el. Varsó, a százéves szenvedések városa szabadon lélekliz ismét s a világ legnagyobb serege, a megvert muszka hadsereg szégyenletesen, fejét vesztve menekül belőle, miután ma egy éve azt hirdette, hogy meg sem áll Budapestig, Berlinig és Bécsig!

Világraszóló, hatalmas diadal ez, a melynek jelentőségét ma még be sem láthatjuk. Az orosz kolosszus olyan megrendülésének vagyunk tanui, a honnan — ha a seregek Ura tovább is kegyes lesz szent ügyünk iránt — a világtörténelem új, szebb korszakát fogjuk számítani. Mintha lidérenyomás alól szabadulna fel a művelt világ a hirre, hogy Varsóból kiverték a cárt!

Kiverték. Mint a gonosztevő a büntetés elől, úgy menekül az orosz zsarnokság a lengyel fővárosból, kozákjaival, bitófáival, Nikolajevicsével, hóhéraival és a cári hatalom minden egyéb nélkülözhetlen tartozé-

kával együtt. Megrendült alapjaiban a világ leggonoszabb hatalmassága és futva fut a világrengető léptekkel közeledő rettenető igazságszolgáltatás elől.

És hogy a nap öröme, ragyogó dicsősége teljes legyen: a magyar seregek, Erdély hős magyarjai és székelyei bevették Ivangorodot. Kövess Armin vezetése alatt erdélyi magyar sereg foglalta el Lengyelország másik, nagyjelentőségű megerősített pontját, Ivangorodot. Mintha Bem apó és porladozó székely vitézei szívét akarná megdobogtatni az események rohanó áradata: Lengyelországban erdélyi csapatok magyar tábornok vezérlete alatt világra szóló arányokban ismétlik meg a 49-iki erdélyi muszkaverés csodáit s véres boszszut állanak Segesvárért!

Világosért — Varsó, Segesvárért — Ivangorod... magyarok Istene, nagy a Te igazságod!

Harmadik nagy eseménye a tegnapi napnak: Vladimir Volinszkijt, déli Lengyelország fontos pontját, szintén elfoglalták a németek.

A diadalok ünnepén lehetetlen Isten után mélységes hálával nem gondolnunk a magyar, osztrák, német és török hadseregek hőseire. Négy állam, négy nemzet fiainak példátlanul hősie, önfeláldozó harca vitta ki ezeket a győzelmeket. Északon vagy délen, keleten vagy nyugaton, sziklák közt vagy tenger alatt küzdve, annyi különféle harctéren egységes, testvéri érzületől lelkesítve, mindeniknek része van minden diadalban legyen részük egyformán minden hálában és elismerésben. A nemzetek igazságos bírása áldja meg hősi karjaikat, dicső fegyvereiket, hogy igaz ügyünk előtt hódolatra hajtsák valamennyi ellenségünket!

Varsót elfoglaltuk.

Budapest, augusztus 5. (Saját tud.) Hivatalosan jelentik, hogy

Varsó ma reggel elesett. A német csapatok bevonultak a városba.

Ivangorod és Vladimir-Volinszkij is elesett.

Budapest, augusztus 5. (Saját tud.) Hófer jelenti, hogy csapataink tegnap elfoglalták Ivangorodot, a németek pedig Vladimir-Volinszkijt.

Nagy orosz vereség a Kaukázusban.

Konstantinápoly, augusztus 5. (Magyar Távirati Iroda.)

Erzerumi magánjelentések szerint a két nap óta a hegyvidéken folyó harcok következtében, amelyet az Ararat-hegycsúcsig, valamint az Erzerumtól mintegy százhetven kilométerre a török—orsz határ mentén lévő Karakilisse és Alaskerd zónákra is kiterjedtek, az oroszok főereje Kagisman irányában rendetlenül orosz területre vonul vissza. Az oroszoknak mintegy ezer halottjuk és kétezer sebesültjük van. A török hadsereg üldözi az oroszokat.

Varsó elfoglalása.

Berlin, augusztus 5. A nagy főhadiszállás jelenti:

Keleti hadszíntér.

Kurlandban Samogitiában lovasságunk Genaize, továbbá Irshi és Ani-kechty helységeknél az orosz lovasságot elűzte. Ez alkalommal és a Konievictől keletre tegnap és tegnapelőtt 2225 orosz, köztük 2 tisztet elfogtunk. Sole és Galwitz tábornokok hadseregei heves harcok között tovább előnyomulóban vannak a Lomza—Ostrov—Wiszkov műút felé. Az oroszoknak az Ostrov—Rosani műút mindkét oldalán intézett vitéz és készséges ellentámadásai hatástalanok voltak. 22 tisztet 4840 embert elfogtunk és 17 gépfegyvert zsákmányoltunk.

Lipót bajor herceg hadserege tegnap és ma éjjel áttörte és elfoglalta Varsó külső és belső erődvonalát, ahol az orosz utóvédek még szívós ellenállást fejtettek ki. A várost csapataink ma délelőtt megszállták. (Min. eln. sajtóosztály.)

Ivangorod megszállása.

Budapest, augusztus 5. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér.

Azoknak a sikereknek hozom sorát, amelyeket a szövetségesek a Dunajec melletti csata óta Galiciában Dél- és Északi-Lengyelországban és a keleti-tengeri tartományokban kivívtak, Ivangorod és Varsó elfoglalása koronázta meg.

Tegnap a mi csapataink megszállták Ivangorodot, ma Lipót bajor herceg hadseregének német csapatai bevonultak Orosz-Lengyelország fővárosába. A Visztula és a Bug között a szövetségesek üldözési harcok közben észak felé nyomulnak előre. Az osztrák-magyar lovasság elérte Uszcilugot. A német lovasság a Vladimir Volinszkijt. Egyébként a helyzet változatlan. Höfer.

Ivangorod megvívása.

Budapest, augusztus 5. A sajtóhadiszállásról jelentik:

Augusztus másodikán Kövess Ámin tábornok Woyrsch hadseregében harcoló erdélyi csapatok ritka bravurral Ivangorod legközelebbi védőművéhez szorították vissza az orosz seregeket. Az 50. gyalogezred tünt ki, mely az előbbi háborúkban is dicsőségre vitte zászlaját. Ivangorod délnyugati frontját nyolc lépcsőzetesen egymás mellett kiépített előállással erősítették meg az oroszok. Nagy mélységben nagy technikai ügyességgel dolgozták ki az erősítési lépcsőt és roppantul komplikált drótsövényekkel egészítették ki nyolc vonalban, melyek egymást támogatták.

Az 50. gyalogezred, más csapatokkal megerősítve, megközelíti az előállást, beássa magát az első drótsövény akadály előtt. Heves tüzési előkészítés közben levágja a megkerült első akadálylépcsőt és beássa magát a második előtt. Ugyanitt tüzési tömegtűz árasztja el az orosz, gyalogságunk pedig tovább vágja a drótsövényt, át- bújik hézagain, dacára minden szívós ellenállásnak. Egy egész orosz hadosztály védi az előállást és képtelen megakadályozni, hogy bravurosan előrenyomuló katonáink a harmadik és negyedik lépcsőt is ne vívják meg. Tíz óráig a leghevesebb tüzésben, fényesen dolgozó tüzésünk segítségével, eljutnak az erődlepcső utolsó vonaláig, rohammal megvívják azt és több kilométer szélességben áttörve a jól megépített ivangorodi előállásokat, óriási zsákmányt ejtenek.

A bravur nagyságát mutatja, hogy Ivangorod délnyugati előállásainak megvívása 241 emberünk elvesztésébe került, ezek közül 200 könnyen sebesült. Erdélyi vitézeink hősiességét Woyrsch és Kövess külön parancsban emelték ki. Az elfogott oroszok azt vallják, hogy esdálatra ragadták őket, látva, hogy katonáink megingathatatlan nyugalommal, az akadályok labirintusában, leghevesebb tüzésben úgy mentek előre, mintha manőveren iskolapéldát adnának elő az erődök megvívásáról.

Mackensen körül akarja keríteni az oroszokat.

London, augusztus 5. A Daily Telegraph katonai munkatársa írja: A legnyugtalanítóbb hír Mackensen kombinált hadseregeinek előnyomulása. Ez a veszedelmes hadvezér minden technikai akadály és veszteség ellenére szakadatlanul erős nyomást gyakorol a frontnak 50 mérföldnyi részére. Mackensen támadási terve a valóságos körükerítésre irányul. Sajnos, megerősítik, hogy Mackensen balszárnyán József Ferdinánd kir. herceg megerősített osztrák-magyar hadserege bevonult Lublinba és megkerülte az Alexejev hadsereg jobbszárnyát, míg az orosz balszárnyon a németek hasonló térryerességhez jutottak és elvágják a vasuti összeköttetést Kievvvel. Mackensen csapatainak frontja csak 160 mérföldnyire fekszik a varsó-breszt litovszki vasútvonaltól délre, amely vasútvonal a Visztula-hadsereg összekötő vonalainak életére.

Ivangorod utolsó órái.

Berlin, aug. 5. A Tägliche Rundschauak kerülő uton jelentik Londonból: Pétervárott minden órában számítanak Ivangorod elérése. A londoni híradás szerint ha a központi hatalmak seregei elfoglalják a várat, csak nagyon kevés hadianyag kerül a kezükre, mert már négy nappal ezelőtt megkezdtek a hadianyag elszállítását Ivangorodból. A vasuti vonalak és az országutaknak csapatszállítások miatt való túlterheltsége folytán a Vjeprz folyót igen ügyesen felhasználták arra, hogy Ivangorodból minden értékes dolgot elszállítsanak.

Az oroszok becsalják a németeket Oroszországba.

Berlin, augusztus 5. A Ruszkij Invalid úgy vélekedik, hogy nemcsak Varsót, hanem Ivangorodot és Novogeorgievskét is fel kell majd adni. Lehetséges, hogy az ellenség kimeríthetetlen hadianyagával, puskákkal, ágyúkkal és municióval sokszorosán felülmulja az oroszok készletét, de nem szabad elfelejteni, hogy az orosz hadsereget és készleteit csak most egészítik ki igazán. Téves vélemény volna, ha a Visztula- és Narev-vonalnak városaival és váraival egyetemben tulságosan nagy jelentőséget tulajdonítanánk. A német csapatokat be kell csalni Oroszország belsejébe. Az orosz népnek most kell tanubizonyosságot tennie stratégiai érettségéről és mindenestre biznia kell a hadvezetőségben.

A hivatalos lap az alábbi kijelentéssel fejezi be különös elmékedését:

— Tudjuk, hogy optimizmusunkért és ama törekvésünkért, hogy mindezt a teljes világításban tárjuk a nyilvánosság elé, ki fognak gunyolni bennünket. Nem is akarunk mi vitatkozni! Mások persze más stratégiáért lelkesednek! De vajjon melyik részen van az igazság?

A Varsó körüli falvak lángokban.

Berlin, augusztus 5. Kurt Aram, a Berliner Lokalanzeiger haditudósítója a keleti harctéren, ezt táviratozta lapjának:

— Nadarzsiban vagyok, a Bionie-vonalnak ezen a pontján, a mely mindössze tizenkét kilométernyire esik Varsótól. Ezt a helységet az oroszok csak ma reggel üritették ki, de előbb minden házat felgyújtottak. A merre a szem ellát, mindenütt égnek a falvak. Mindenfelől hallatszik a nehéz mozsarak és tarackok dörgése. Egész közel vagyunk Varsóhoz. Az utkeresztéseknél az utmutatóablakon ez a felírás: Varsó felé.

Az oroszok Kovnót is kiürítették.

Berlin, augusztus 5. A Vossische Zeitungnak jelentik Pétervárról kerülő uton:

Az oroszok már megkezdtek Kovno városát kiürítését is. Grjasev kamarás, Kovno kormányzója pétervári utasításra hivatalát Novoalexandriába helyezte át, ahová utána viszik a kovnoi kormányzóság irattárát is. Az orosz állami bank fiókját Vilnába helyezték át. A sebesülteket sietve szállítják el. Az elmúlt héten a polgári lakosság felerésze már elhagyta Kovnót, melynek katonai parancsnoksága most közölte, hogy további utasításig az oda irányított katonai szállítmányokat tartsák vissza.

Vilmos császár elismerése.

Köln, augusztus 5. (Saját tudósítónktól.) Vilmos császár július 23 án meglátogatta a Woyrsch vezérezredes mellett harcoló honvédhadtestet. A látogatás alkalmával a császár a következőket mondta a honzédeknek:

— Régóta tudom, hogy reátok bizhatom magamat, de most úgy látom, hogy tulajdonképpen szárnyalni sorkatonaságot.

Varsó elestének híre Nagyváradon.

Végre elérkezett az a nagy, világtörténelmi nevezetességű nap, amelyet már oly rég óta izgatottan, epedve várt a szövetségesek népe: Varsó — elesett! Az a vár esett el, amely már a háboru elején vágyaink netovábbja volt, Lengyelország fővárosa, amellyel annyi dicsőséges csatát koszoruztunk meg most, mikor hosszas várakozás után birtokunkba jutott. Sokáig vártunk, az bizonyos, de nem hisszük, hogy lenne Magyarországon, Ausztriában és Németországban egy ember is, aki ne lenne megelégedve dicsőséges szövetséges seregeinkkel, aki nem örülne szívének legforróbb lelkesedésével a lengyel főváros elfoglalásának. És hogy a szép nap méltó befejezése el ne maradjon, este megérkezett az újabb örömhír, hogy Ivangorodot is elfoglalták a mi seregeink, az erdélyi hős csapatok és elesett a hatalmas orosz város: Vladimir Volinskij.

Nagyváradra már kora délelőtt érkezett Varsó elestének híre; az egyes hatóságok és közintézmények kapták meg a jelentést, részint magánúton, részint felhívatosan.

A város közönsége izgatottan tárgyalta az örömdetes eseményt, azonban igen sokan voltak, akik nem merték elhinni, s ezt is kacsahirnek tartották, amint már régebben is jöttek kósza hírek Varsó elfoglalásáról.

Nem lehet tehát egy cseppet sem esodalkoznunk, hogy mindenki izgatottan várta az újságok számára érkező hivatalos értesítéseket. Azonban már eddig is több középület fel lett lobogóztatva, így a Kossuth-uteai honvéd hadosztályparancsnokság, az Osztrák Magyar bank épülete, a földművelésügyi minisztérium nagyváradai kirendelt-

sége, a nagyváradai Iparkamara és a posta épülete, valamint számos magánháza is kitűzték a lobogót.

Bár az idő borult volt, s a zápor sűrűn esett, az utcák mégis tele voltak érdeklődőkkel.

Hivatalos távirati értesítést először a Tiszántúl kapott, délután fél 5 előtt, amely a M. T. I. jelentését tartalmazta Varsó elestéről és a német csapatok bevonulásáról. A hírt rögtön több helyen plakátiroztuk úgy, hogy a közönség azonnal értesült a hír valóságáról. Bár a zápor javában zuhogott, mégis nagyon sokan olvasták híradásunkat.

A házakra azonnal felkerültek a nemzeti lobogók. A Katolikus Körre azonnal ki lettek tűzve a szövetségesek lobogói: a magyar, német, osztrák és török nemzeti zászlók. Ugyiszintén lobogódiszt öltött a városháza, a megyeháza, valamint a többi középületek is.

Még inkább növelte az általános lelkesedést az este érkezett hír, Ivangorod és Vladimir Volinskij elestének híre, amelyet szintén a „Tiszántúl” adott legelőször a közönség tudtára.

Nagyvárad városa tehát az egész nemzettel méltóképpen ünnepelhet e nagy nap, 1915 augusztus 5-ének örömére, amely hosszú ideig élénk emlékezetében fog maradni Magyarországon, Ausztriában és Németország minden hazafiának.

Lobogózza fel mindenki házát a nagy nap örömére, hogy a lobogók lengése legalább némiképpen kifejezze igazi, forró lelkesedésünket s hadd vigye el a lobogókat esedős lenge szellő lelkes elismerésünket az orosz földön küzdő vitéz hőseinknek.

A gradiskai nagyprépost Nagyváradon.

Előkelő látogató a Bihar megyébe költözött olaszoknál.

Tegnap este 10 órakor a Csucsra felől érkező vonattal előkelő vendége érkezett Biharvármegyének. A magas látogató a görz-dradiskai tartományi marsal, nagyprépost, aki titkára kíséretében jött Nagyváradra. A látogató névszerint Fandotti Alois. A nagyprépost már pár nappal ezelőtt Nagyváradon időzött amikor pár órai itt tartózkodás után tovább utazott Szilágyvármegyébe, ahol a délvidékről kilakoltatott olaszokat látogatta meg.

Nagyváradra való érkezését már a belügyminiszter napokkal ezelőtt tudatta Mikolczy Ferenc főispánnal, aki a kellő intézkedéseket meg is tette. A nagyprépost érkezésénél a pályaudvaron Nagy Márton a központi járás főszolgabírája jelent meg a vármegye képviselőjében. A pályaudvarról egyenesen a püspöki aulába hajtatott a görzi nagyprépost, aki a megyéspüspökünknek lesz vendége.

A nagyprépostnak az a feladata, hogy meglátogassa a Bihar megyében elhelyezett délvidéki olaszokat. Ez a látogatás egyszers mint ellenőrzése annak, hogy az olaszok megfelelő ellátásban részesülnek-e.

Bihar megyei útjában Nagy Márton fő-

szolgabíró fogja kíséretét a látogatót. A látogatás egy hétre valószínűleg több időt fog igénybe venni. Nagyváradról ma reggel utaznak el a látogatások megkezdésére. Bihar megyében az élesdi és a biharkeresztesi járásokban vannak olaszok. Az első ut a biharkeresztesi járásokba vezet, ahol a nagyprépostot Frankó Endre járási főszolgabíró fogadja és kalauzolja. Frankó Endre a mezőtelegi állomásig utazik a látogatók elé.

A biharkeresztesi járásból vasárnap, vagy hétfőn az élesdi járásba indulnak. Az élesdi járásban Krecz Viktor szolgabíró fogadja a tartományi marsalt.

Előre látható, hogy a magas látogató megelégedését fogja nyilvánítani az olaszokkal szemben tanúsított ellátás felett. Itt említjük meg, hogy a belügyminiszter az élesdi járásban elhelyezett olasz kilakoltatott lakosságának ellátására 50000 koronát utalt ki tegnap Fráter Barnabás alispán kezeihez.

x Mindennemű molyirtó szerek és fertőtlenítő cikkek legolcsóbban beszerezhetők, Farkas István „Apolló” drogeriájában. Rákóczi-ut 7/B.

Nincs kolera Nagyváradon.

A közigazgatási bizottság ülése

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága tegnap tartotta rendes havi ülését. A tanácskozás egyhangú volt, csupán a folyó ügyeket tárgyalták.

Megnyugtatta a bizottságot dr Mayer László főorvos kijelentése, hogy Nagyváradon nem fordult elő kolera megbetegedés.

Hlatky Endre főispán elnöklése alatt jelen voltak: Lukács Ödön főjegyző, mint elnök, Gyarmathy Viktor kir. pénzügyigazgató-helyettes, Varró Domokos kir. műszaki tanácsos, Baróthy Pál kir. ügyész, Vasady Lajos kir. tanfelügyelő, dr Mayer László főorvos, dr Döri István v. alügyész, dr Istvánffy István árvaszéki elnök, Molnár Imre közigazgatási felügyelő, Rádl Ödön, dr Medvigy Gábor, Sulyok István, dr Adorján Árpád, dr Adorján Emil, dr Mihelffy Lajos.

Az előterjesztett polgármesteri havi jelentésből közöljük a következő adatokat:

A közegészségi állapot júliusban kedvezőtlen volt, mivel a halottak száma 42 vel multa felül a nagy mérvben csökkent születések számát.

A fertőző betegségek közül a kanyaró 6 esetben fordult elő, 2 halálalással, a ronszó toroklob 4 esetben, 2 halálalással, a vörheny 6 esetben, halálalás nélkül, a hasi-hagymáz 33 esetben (katona 11, idenen 9) — 12 halálalással, kiütéses tifusz 1 (szerb fogoly), 1 halálalással, kolera 2, meghalt 1. A két kolera beteg idegen, Fugyiból jöttek be. Vérhas 5 (négy katona), meghalt 2, gyermekhűdés 1 (idegen), meghalt 1. A behurcolt kolera izolálva lett. A Körözs-folyót, tekintettel, hogy Mezőtelegen és Fugyivásárhelyen ázsiai kolera megbetegedések fordultak elő zár alá vette a hatóság s úgy a Körözs vizének használatát, mint a fürdést betiltotta.

A járványkórházban júliusban 175 beteget ápoltak; a gyermekkórházban pedig 98 fekvő és 587 fenjárom betegét gyógykezelték.

Született július hónapban 50 fiu, 54 leány, összesen 104 gyermek. Elhalt 227 és pedig Ujvároson 35, Olasziban 41, Várad-Velencén 42, a kórházakban 109. Öt éven aluli gyermek 83 halt el.

A közbiztonság normális volt júliusban; lopás 150, sikkasztás 12, csalás 12, könnyű testi sértés 5, magánlak sértés 1, orgazdaság 1, hatóság elleni erőszak 3 fordult elő. Letartóztatva volt 7 egyén. Külföldi utlevél nem adatott ki.

Az adóbefizetések: kincstári adóban befolyt 41,482.43 K városi adóban 29,384.59 fillér.

Július hónapban 21 új iparigazolvány adatott ki, megszűnt 6 iparüzlet.

A jelentést tudomásul vették. Kapcsolatosan Hlatky Endre elnöklő főispán kérdést intézett a városi főorvoshoz, a kolera állásáról.

Dr Mayer László v. főorvos kijelentette, hogy Nagyváradon koleraeset egyáltalán nem fordult elő; a két koleraeset Fugyiból jött be Nagyváradra.

A főorvos kijelentését megnyugvással vették tudomásul.

Ezután építkezési ügyeket érintő felebebeszéseket, utadóügyeket és kórházápolási díjakat érintő felebebeszéseket intéztek el s ezzel az ülés véget ért.

* **Zsuzsi kisasszony** a Rákóczi-uton 7. sz. alatt Aszódival szembe. Simon Gyula hangszerkészítőnél, Mikor az est mesélni kezd, Nem én lettem hűtlen hozzád, Te szóke gyermek. Háborus lemez újdonságok. Hangszerek hegedük, gramafonok eladása és javítása olesóárban. Hír különlegességek.

Visszavert olasz támadások.

Budapest, augusztus 5. (Hivatalos.)

Olasz hadszíntér.

A Sziola arcvonalon csak a Kreitzberg nyereg vidéken került nagyobb harcokra a sor. A 92. örs számú olasz gyalogezred több zászlóaljának tegnap reggel a Nemes Alpis ellen (Kreitzberg nyeregtől északkeletre) megkezdett támadása véresen összeomlott. Az ellenség délután részben futva a határpatoktól délrefekvő erődökbe vonult vissza. Ezeknek helyzetén egy ellenséges zászlóalj délután azzal akart könyíteni, hogy meglepetészerű előretörést kísérelt meg a Seikofel állás (közvetlenül a nyeregtől északra) ellen. Rövid harc után ezt is visszavertük. Halottakban körülbelül 100 embert vesztett a zászlóalj parancsnok és a zászlóalj több tisztje elesett. Veszteségeink ezen ütközetekben csekélyek voltak.

A görzi grófságban az olaszok tegnap dél óta ismét hevesen tüzeltek a doberdói fensíkon lévő állásaink ellen. Az ellenséges gyalogságot mikor Zagradóból és Sdrausszinától délre fekvő területől támadólag akart előretörni, tüzéségünk összelötte.

A többi arcvonalon nem történt lényeges esemény. Höfer. (Min. eln. sajtóosztály.)

Szabaddóművesek a pápa békeközvetítése ellen.

Berlin, augusztus 5. A Nationalzeitung jelenti Luganóból: A pápa békekiáltványa az olasz sajtóban belső viszály kiindulópontja lett. A klerikális sajtó arra használja a kiáltványt, hogy már most biztosítsa a Vatikánnak a békekongresszuson való részvételét. Ezzel szemben a sajtó többi része és különösen a szabaddóművesek mindent lehetetlennek tartanak, a mi a pápai állam népjogi állását tényleg, vagy csak formálisan is jelenthetné.

Olaszország téli háborúra készül.

Budapest, augusztus 5. Az olasz lapok azt jelentik, hogy a prémek gyűjtése a csapatoknak téli ruhával való ellátása érdekében kedvező eredménnyel jár. (N. Fr. Pr.)

Angliában lehetségesnek tartják a francia külön békét.

London, augusztus 5. A Morningpost írja vezércikkében: Azalatt, hogy Oroszországot kiszorították Lengyelországból, mi deffenzívában voltunk és engedjük, hogy az ellenség keleten koncentrálja erejét. Most nem várhatjuk azt, hogy az oroszok megakadályozzák a német koncentrációt nyugat felől. Franciaország ezért súlyosan szenved. A lap mindamellett nem hiszi, hogy Franciaország meghallgatja a német békeajánlatokat, de azt kívánja, hogy elessek az ok, mely Franciaországra nézve okosabbnak tűnneti fel egy külön béke megkötését. Csak az általános védkötelezettség ment meg minket, — végzi cikkét az angol ujság.

Románia a besszarábiai határon tartja a hadgyakorlatot.

Berlin, augusztus 5. Semleges forrásból jelentik, hogy Románia a besszarábiai határon hadgyakorlatot akar tartani.

A francia lövészárok hangulata.

Madrid, augusztus 5. Egy Franciaországból visszaérkezett egyházi személyiség közli, hogy a cenzura szigorú dacára a pesszimizmus mind szélesebb körökre ragad át. Midőn Poincaré elnök kíséretével bejárta a lövészárokat, azzal a kiáltással fogadták:

— Eljen a mindenáron való béke!

Szigoru vizsgálat indult meg és számos katonát megbüntettek, Poincaré azonban ezen incidens következtében megszakította a szemlét.

A szövetségesek egymás ellen.

London, augusztus 5. A Reuter-ügynökség jelenti Pétervárról a hó 2 ról: A következő hivatalos közleményt tették közzé:

Ugy látszik, hogy nagy német erősítéseknek Franciaországból az orosz frontra való küldése július utolsó hetében kezdődött meg, amikor Mackensen seregét a Vjeprz-völgyben erősen szorongatták és a Narav mellei harcok sokáig elhúzódtak. Ez az orosz siker arra kényszerítette az ellenséget, hogy friss csapatokat vonjon el a nyugati frontról. Amely tény kedvező feltételeket teremt szövetségeseink aktív hadműveletei számára.

A Times vezércikkében a fenti táviratot nagyon különös dolognak tartja és azt hiszi, hogy ha ilyen hivatalos táviratok közzététele csakugyan szükséges, akkor kell, hogy a keleti és nyugati felelős katonai intézőségek között az összeműködés bizonyos hiánya álljon fenn. A nyugati offenzíva újra felvétele nem egyedül attól függ, hogy bizonyos német hadtesteket a keleti harctérre szállítottak-e, hanem attól is, hogy a nyugati német hadsereg állásai és felszerelésének ereje egy általános offenzívát jelenleg tanácsosá tesznek-e. A lap azt igyekszik bizonyítani, hogy a németek helyzete nyugaton gyöngült és azt kívánja, hogy az angol hadvezetőség hozza nyilvánosságra azonnal a németeknek mindkét fronton való erejét. Azonkívül szükséges, hogy a szövetségesek vezérkarai között szorosabb kapcsolatok létesüljenek.

A Dardanelláknál kimerül az ostromló sereg.

Berlin, augusztus 5. A gallipolii megszálló sereg helyzetéről megbízható jelentések szerint az angol és francia csapatok közt betegségek támadtak, amik nagy áldozatokat követelnek. A teljesen védelem nélkül való terepen a katonák a borzalmas hőségben megbetegednek. A víz teljes hiánya és az a körülmény, hogy a szállítóhajókon hozott ivóvíz sokszor romlott állapotban érkezik, elősegítette a járványok kitérését. A katonákat, akik nem szokták meg az éghajlatot, százával kell a teljes kimerülés állapotában a front mögé szállítani. Szakadatlanul indulnak a zsufolásig megrakott kórházhajók. A megszálló csapatok hangulata, hallomás szerint, nem jó. Különösen a francia katonák közt van az elégedetlenség növekedése. A szövetségesek partmelléki állásaihoz kötött csapatainak hangulata és akcióereje a külső befolyások következtében is jelentékenyen esökkent. Kizárt dolog, hogy a helyzet ilyen körülmények közt a szövetségesek javára megváltozhassék. (Bud. Tud.)

Elszállították a zsidókat.

Berlin, augusztus 5. (Saját tudósítónktól.) Az orosz hadvezetőség a hadszíntér közeléből a zsidókat beszállította az ország belsőjébe.

A francia harctér.

Berlin, augusztus 5. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

A Vogézekben a Lingeopfon és attól délre a harc újra kitört. Egyébként jelentős esemény nem történt.

Délkeleti hadszíntér.

Ivangorodnál és ettől északra a helyzet változatlan. A felső Visztula és a Bug között az üldözést folytatjuk.

A Bugtól keletre a német lovasság bevonult Wladimir—Wolinszkijbe. (Jegyzet Genaive és Irzi mintegy 60 kilométernyire északkeletre Quikesti pedig délkeletre fekszik Ponikievictől. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Szerbia és Bulgária kibékítése.

Szófia, augusztus 5. (Saját tud.)

A Kambana jelentése szerint Szerbia szófiai követe az orosz és angol követekkel hosszas tanácskozást folytatott. A tanácskozás után az angol követ Radoszlavov bolgár miniszterelnökkel tanácskozott. A tanácskozásoknak az a célja, hogy Szerbiát Bulgáriával kibékítsék.

Az antant municiót szállít.

Hága, augusztus 5. (Saját tudósítónktól.) Az oroszok sürgetésére az antant hatalmak ágyukat, fegyvereket, lőszert, municiót küldött Archangelszkbe.

Védőháló

Anglia és Franciaország között

Zürich, augusztus 5. A Baseler Nachrichten jelenti Londonból: Az angol műszaki vállalatok óriási védőhálózatot készítettek, mely a La Manche csatorna hajózási útját Anglia és Franciaország között megvédeni lesz hivatva. Ez a védőhálózat mint folyosó vonul végig és lenyulik a tengerfenéig s csakis a partoknál vannak nyílásai kilövési célokra. A védőhálózat alkalmazása mintegy nyolevan millió angol fontba kerül.

Az Amalfi elsüllyesztésének bűnbakjai.

Zürich, augusztus 5. A „Züricher Zeitung“ arról értesül, hogy az „Amalfi“ olasz cirkáló elsüllyesztésének következményeképp Garelli admirális, Venezia térparancsnoka állását vesztette és helyére Cutinelli admirális neveztetett ki. Hasonlóképpen elmozdított állásától Cagni tengernagy, a cirkálóflottilla parancsnoka, a kinek helyére Corsi ellentengernagy lépett.

Osztrák és magyar hadifoglyok Dél-Olaszországban.

Chiasso, augusztus 5. Sebesült olasz katonákat most már az augusztusi hőség ellenére kénytelenek a hatóságok Sziáliába szállítani, hogy fedél alá jussanak. Az aostai hercegnő meglátogatta Apuliában, Calabriában és Sziáliában a kórházi be rendezéseket.

Az osztrák és magyar foglyokat Livornoból hajóval küldik egy szigeten lévő koncentrációs táborba.

Ünnepeljünk!

Polgártársak!

Az orosz labláncra fűzött leigázott régi Lengyelország fővárosát: Varsót elfoglalták dicső szövetségesünk seregei. Iwangorod várát, Nagy-Oroszország kulcsát elfoglalták a magyar és osztrák hősek dicsőség koszorúza fegyverei. Megadatott nekünk, hogy egy esztendei emberfeletti harc után megérjük a világháború legnagyobb eseményét, hogy a lengyel róna, amelyet annyi derék magyar, osztrák és német katona kiömlő vére öntözött, megteremje számunkra a legnagyobb diadalt.

Varsó és Iwangorod a miénk. Szabadságunkért, a kulturáért, királyunk házának védelméért vívott harcunkban mellénk állott a Hadur, minden élő sorsának legfőbb intézője és szívünk vérével, lelkünk rejtanthetetlen bátorságával, fegyverünk vasával csodát mű-

veltünk. Győztünk és fölvirradt a testvér lengyel nemzet szabadságának hajnala!

Polgártársak!

Históriánk, magyar életünk legszebb napját értük meg. Kell, hogy érezzétek, kell, hogy külsőleg is kifejezésre juttassátok, hogy büszkéek vagytok hős katonáitokra, a kik életük feláldozása, vérünk hullása árán megszerezték a mai dicsőséges ünnepet.

Lobogozzatok fel házaiteket, gyujtsátok meg ablakaitokban a győzelem ünneplő gyertya-lángját!

Legyen a diadalmasan lobogó nemzeti zászló, meg az ünnepi kivilágítás a ti köszöntések, a ti hálátelt üdvözlések a diadalittas győzelmes harcoshoz.

Nagyvárad népe, polgárok ünnepeljétek!

Lukács Ödön,
polgármester-helyettes.

Az oroszok békét kérnek?

10-12-szeres sorokban támadnak az oroszok. Törrel és botokkal vannak felfegyverkezve.

Tegnap délelőtt egy német vezérkari százados utazott keresztül Nagyváradon és nagyon érdekes dolgokat mondott el az orosz háborúból. A százados elbeszélése szerint a németek lelkesedése leirhatatlan az óriási győzelmek következtében. **Berlinben a beavatott körök biztosan tudják, hogy az oroszok lépéseket tettek a béke tárgyalások megkezdése iránt.** A tárgyalások részleteiről eddig nem sikerült részleteket megtudni. Az oroszokat az az óriási veszteség készítette a béketárgyalások megindítására, amit legutóbb szenvedtek. **Az orosz hadsereg eddig közel hét millió embert veszített.**

Az a hadsereg, ami még az oroszok rendelkezésére áll, egyáltalán nem állhat ellent a győzedelmesen előre nyomuló szövetséges német, magyar és osztrák csapatoknak. **Most már nem az orosz hadsereget tartják gőzhengernek, hanem a német, magyar és osztrák seregeket.** Ennek a rettenetes hadseregnek az orosz nem képes ellent állni. Az orosz hadsereg teljesen tönkre van téve. Meglepetésektől egyáltalán nincs mit tartani, mert olyan erővel és körültekintéssel történik megsemmisítő előnyomulásunk, hogy mindenre el vagyunk készülve.

Különben az orosz hadsereg oly silányul van most felszerelve, hogy nem is gondolhat komoly ellenállásra. Az orosz hadsereg emberanyaga most is óriási. Ez az anyag azonban nem komoly katona. Az orosz rohamok ma is olyan népések, mint eddig voltak 10-12 szeres sorokban támadnak a muszka hadak. Ez a szerencsétlen embertömeg azonban valósággal megsemmisül a szövetségesek tüzeiben.

— Cholm mellett szemtanuja voltam egy roham eredményének. Az oroszok 13 sorban jöttek. Alig minden 6 ik embernek volt fegyvere. Ezek a fegyveres katonák valóban mindent elkövettek, hogy a fegyverhiányt pótolják. Hiába való volt minden. A gépfegyver

rettenetes kaszálat végzett. Az ütközet után az oroszoknál botokat és 30-40 centiméteres hosszúságú töröket találtunk. Ezekkel a fegyverekkel a mi modern, tökéletes felszerelésű hadseregünk ellen fellépni valóban csak orosz nagyhercegi örület.

— A mi hadseregünknek most legfőbb feladata a kitarító gyalogolás. Soha az egész háború tartama alatt nem gyalogoltak annyit katonáink, mint most. Pihenőt nem ismerünk. Mindenütt nyomában vagyunk a menekülő orosz hadseregnek. Ezért sem tudnak ők megállni.

A magyarul tudó fogoly.

A nagy üldözésben egy német és magyar katonából álló előrs összetalálkozott egy orosz előrrel. És ekkor az eddig egyáltalán nem tapasztalt jelenetnek voltunk szemtanúi. Az orosz előrs vezetője magyarul kiáltott át hozzánk:

— Ne löjjetek komám!

— A mi előrseink nem is lőttek, mire az oroszok közénk jöttek. Az előrs vezetője kitűnő magyarsággal köszöntött bennünket. Elmondta, hogy 5 Budapesten volt kereskedősegéd, ahol egy kis magyar levegőt szítt magába. Ravasz volt a kópé. Mindjárt előszedette az orosz katonák kulacsait és minden rumot a mi katonáinknak adatta. A mi magyar fiaink nem vetették meg az orosz vendéglátást, el is fogyasztották minden rumkészletüket. Pár percig beszélgettek, aztán megszólalt az orosz előrs vezetője:

— No szervusztok komám, hát menjünk is tán. Aztán ti se láttatok semmit, mi se láttunk semmit.

— És épen indulni akartak.

— Szegény fiu, hogy csalódott ez a jámbor ember. Szuronyt szegez! Hangzott a vezényszó a mi részünkről, és mielőtt védekezhetek volna, már el is voltak fogva mindnyájan.

— Nem úgy van az komám! A rum az rum. A barátság is megbecsülendő, de a háboruban nem lehet komázni. Gyerünk csak

ide hozzánk. Mondta a mi vezetőnk és szépen be is kísértünk 12-en 26 orosz foglyot.

— Az oroszok visszavonulása minden tekintetben magán hordja azt a jelleget, mintha a muszka had sosem akarná visszakapni a tőle elfoglalt helyeket. Kisebb falvakat felperzselnek. Nagyobb városokban rombolnak, pusztítanak. Az épületekről minden fémtárgyat magukkal visznek. Sőt a templomokból a harangokat is elszállítják. A magán lakásokból az ajtó- és ablak kilincseket mind leszedték és elvitték az oroszok.

A polgárőrség gyarapítása érdekében.

A polgárőrség parancsnoka a következő felhívást teszi közzé:

Nagyvárad város n. é. közönségéhez.

Elmult egy esztendeje, amióta ilyen szerencsétlen helyzetbe jutott hazánk s így természetesen városunk is.

Közönségünk elkövet mindent a bajok orvoslását illetően; részben gyűjtésekkel, másrészt jótékony célu előadásokkal kíván enyhíteni azokon, kiknek erre szükségük van.

A saját érdekében azonban nem hogy nem tesz semmit, de inkább önön maga ellen dolgozik.

Óriási drágasággal állunk szemben, amelyet, dacára, hogy meghatározott árakkal kívánja a városi hatóság megakadályozni, az élelmiszer uzsora olyannyira megnövesztette, hogy lehetetlenség elviselni. Városunk közönségének nagyrésze azonban nemcsak hogy el nem tiporja ezt, hanem a meghatározottabbán elősegíti az élelmiszer uzsora elterjedését, mert képes hatósági áron túl is fizetni a háztartáshoz szükséges bevásárolandókat; sőt tovább megyek, ha a polgárőr figyelmezteti ezen szabálytalanságra, egyszerűen az a válasz: „Semmi köze hozzá, nem maga adja a pénzt.”

Itt tapasztaljuk, hogy némely röviden gondolkodó ember nem lát tovább az orránál, s nem fontolja meg, hogy az ilyen eljárással hány ezer embernek nehezíti a megélhetését.

Ha olyan sok pénze van, adja inkább olyanoknak, akik reá vannak utalva, szükségüket szenvednek, — ne istápolja a rettenetesen terjedő „uzsorát”, amelylyel minden embernek kárt okoz.

A hatóságnak kell ez irányban okvetlenül intézkedni, hogy ne csak az árusító, de a meghatározott áránál drágábban vásárló is büntetésben részesüljön.

Városunk két osztályát említem meg, a kishivatalnok és kisiparosok csoportjait. Ezek küzdenek leginkább a megélhetésért, mert nincs annyi keresetük, hogy naponként 8-10 koronát fordíthatnának családjuk eltartására, élelmezésére. Hol van a ruházat, nagy labkór stb?

Ne legyen köztünk kivétel, a gazdag nyujtsa jobbát a szegénynek s ha egyébként nem segít rajta, segítsen olyanformán, hogy a megélhetését biztosítsa némileg azzal, hogy ne szórja a pénzét ezután is a piacon, nem segít az uzsorának, hanem leleplezi annak bűnét s arról illetékes helyen jelentést tesz. A polgárőröket pedig, kik fáradhatatlanul, buzgón igyekeznek kiküszöbölni a piacokról az uzsorát, közönségünk tanulja meg értékelni, ne kényszerítse goromba bánásmóddal arra, hogy nélkülözhetetlen szolgáltatást letegye. — Mutatja a példa, mennyire nagy szükség van reájuk a piacon. Néhány nap óta nem teljesítenek piaci szolgáltatást, azért, mert több ízben, több oldalról durva magatartásban részesültek, s mi lett ennek a következménye, az, hogy az elárusítók a

HIREK

Hat nap a lövészárókban.

Holnap jelennek meg a fenti felirással a lövészárók ünnepség rendezősége által készített hatalmas plakátok, amelyek rajza Kőszeghy Marianne kisasszony művészetét dicséri.

A plakátokat a rendezőség a megye minden részébe eljuttatja, hogy a vidéki közönség is minél szélesebb rétegben vehessen tudomást a nagyszabású ünnepélyről.

A lövészárók munkálatai pár nap óta Székely Sándor mérnök utász hadnagy vezetésével serényen folynak, a munkálatokban részt vesz 300 a munkásosztághoz tartozó honvéd, továbbá 50 lembergi sapeur és 40 honvéd utász, 10 altiszt felügyeletével, tehát összesen 400 ember, akiknek ugyancsak dolgot ad a hatalmas munka elvégzése.

A rendezőség vezető tagja, Pally Lajosné ugyancsak buzgólkodik a buffett, tábori konyha, tombola és kabaré előkészítésén, s ebben méltó segítőtársra Pásztor Ferenc vezérigazgató, aki naponta a lövészárók területén is a szükséges utbaigazitásokat adja meg a munkálatok körül.

A lövészárók 300 folyó méter területet foglal el, ebből ágaznak ki a teljesen fedett fedezékek és buvóhelyek. Itt vannak a különféle állások a kézi és gépfegyver részére.

Ezen rész a régi Pecze tulsó területén készül, míg a Pecze előlő részén levő területen lesz a tartalék fedezék. A két részt alagut fogja összekötni. A tartalék fedezék teljesen a föld alatt készül.

Itt lesz a felváltás, a kötőhely, gyengélkedő szoba és sebesült szállítás földalatti fedett területen.

Itt készül a tábori sütőműhely, ahol naponta friss kenyeret fognak sütni.

Ezenkívül készül megfelelő tisztí fedezék helyiség, tábori posta és telefon a nagy közönség használatára.

A rendezőség gondoskodik ezenkívül tábori vendéglőről és szabad színpadot épített a kabaré előadások megtartására. Ugyancsak készül egy nyitott tribün a fenntartott helyek részére.

A 6 napig tartó ünnepély programját már közzétük, de a buzgó rendezőség újabb és újabb terveket valósít meg a nagyközönség megalégedésének elérésére s így a lövészárók ünnepség előkészületeiről még módunkban lesz megemlékezni.

* Nagy érdek ödés a bihar-megyei természeti kincseink iránt.

Hogy a német tőke a háboru után a politikai érdekeknek megfelelő gazdasági elhelyezkedést igyekszik keresni a külföldön, annak egyik figyelemreméltó jele az is, hogy mostanában rengeteg kérdezősködő levél érkezik Magyarországra, amely a természeti kincsek kiaknázásának lehetősége iránt érdeklődik. Alkalmassá ezzel függ össze az az értesülésünk, hogy a Földtani Intézet, amely gyakorlati téren is szolgálatot igyekszik tenni a magyar közgazdaságnak, kutatásokat vett tervbe az ország különféle területein. Bihar-megyébe Szontagh Tamás dr., a Földtani Intézet aligazgatója, Pálffy Mór dr. főgeológus, László Gábor dr. osztálygeológus, Roztorzsik Pál, Telegdi Róth Károly dr. és Kormos Tivadar dr. kir. geológusok utaznak el elvégezni a geológiai felvételeket. A míg tehát az elméleti vámtanácskozások megakadtak Berlinben, a gyakorlati gazdasági közeledés Magyarország és Németország közt a megvalósulás útján van.

kellő ellenőrzés hiánya miatt azt sem tudják, mit kérjenek az árucikkeikért.

Legyen közönségünk a polgárórség segítségére és bánjon vele úgy, amint nehéz szolgálatáért meg is érdemli.

Egyben városunk polgárságához fordulok azon kéréssel, álljanak be testületünkbe, ne szégyeljék a polgárórség nevet, mert ezzel a saját városunk, s a haza érdekeit szolgálják.

Ha kérésem nem talál sikert fülekre közönségünk körében, azon ígéretet teszem, hogy piaci szolgálatainkat a jövőben még lelkiismeretesebben teljesítjük.

Lobermayer Gyula,
a polgárórség parancsnoka.

Az élelmiszerek hatósági ára a nagyváradi piacon.

Nagyvárada város tanácsának az 1914. augusztus hó 5-én kelt 5600 B. M. számú körrendeleten alapuló határozatához képest és az ezzel nyert felhatalmazás folytán az élelmiszereknek a város területén az 1915. évi augusztus hó 6, 7 és 8-án követelhető árait az alábbiakban közlöm:

Tojás és tejneműek: 1 darab tojás 12 fillér, 1 liter tej 34 fillér, 1 liter tejfel 1 korona 40 fillér, 1 kiló vaj 5 korona 60 fillér, 1 kiló tehéntúró 1 korona 30 fillér, 1 kiló juhtúró 2 korona 40 fillér.

Zsir és szalonna: 1 kiló sertés zsír 4 korona 50 fillér, 1 kiló zsirszalonna 4 kor. 10 fillér, 1 kiló ház 4 korona 50 fillér.

Husfélék: 1 kiló marhahus 4 korona 80 fillér, 1 kiló borjúhús hátulja 5 korona, 1 kiló borjúhús eleje 4 korona 60 fillér, 1 kiló sertéshus 4 korona. 1 kiló növendék hus 4 kor. 40 fillér.

Baromfi (élő): 1 pár csirke (rántani való) 3 korona, 1 pár csirke (sütni való) 5 korona, 1 pár ruca (hizott idei) 8-9 korona, 1 pár ruca (sovány) 6-7 korona, 1 pár liba (hizott idei) kilogrammonként 2 korona 80 fillér, 1 pár liba (sovány idei) 8-9 korona.

Zöldségek: 1 darab káralábé 2-4 fill., 1 csomó zöld hagyma 2-20 fill., 1 csomó sárga répa 8 fill., 1 csomó petrezselyem 8 fill., 1 kiló zöld bab 20 fill., 1 kiló új burgonya 20 fill., 1 drb tök (főzni való) 12-20 fill. 1 kiló vörshagyma 54 fill., 1 kiló foghagyma 1 kor., 1 kiló paradicsom 30 fill., 1 drb fejeskáposzta 14-30 fillér. 1 cső csemege tengeri 3-4 fill. 1 drb kelkáposzta 6-8 fill.

A felsorolt élelmiszerek árának ennél magasabban való megszabása az 5600/1914. B. M. számú rendelet 1. §-ába ütköző kihágási cselekménynek fog tekintetni s feljelentés esetén a rendelkezés megszegője ellen a kihágási eljárás meg fog indíttatni.

Az említett rendelet 4. §-a alapján a kihágás büntetése 15 napig terjedhető elzárás és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetés.

Tudomására hozom a vevőközönségnek, hogy azon árusító ellen, aki az előbb felsorolt élelmiszerek árait június 24., 25., 26. és 27-én az előbb megállapított árnál magasabb összegben szabja meg, a feljelentést a piacon szolgálatot teljesítő rendőröközegek bármelyikénél megteheti.

Nagyvárada, 1915. évi aug. 5. én.

Lukács Ödön s. k.
polgármester helyettes.

*** A liszt-monopolium.** Tudvalevőleg Lukács Ödön Nagyvárada város főjegyzője vetette fel a belügyminiszteriumban azt az eszmét, hogy ha a városok egész évre beszerzik a közönség részére a gabonát, s a háboru egy évnél hamarabb véget ér, a liszt-eladásra monopoliumot engedjen a kormány a városoknak, nehogy a rajta maradt gabona árkülönbözete címen milliókat veszítsenek a városok. Lukács Ödön főjegyző ez ügyben eljárta a miniszteriumban Rimler Károly polgármesterrel, de ez idő szerint még nem kapott határozott választ a lisztmonopoliumra nézve, mivel ezzel a kérdéssel előbb a minisztertanács foglalkozik, mert ezt a kérdést is egyöntetűen akarja a kormány elintézni. A gabona-ellátás kérdésében szintén egységesen akar eljárni a kormány s Bárczy István fővárosi polgármester, mint a városok kongresszusa állandó választmányának elnöke, összehívta a választmányt, hogy minden, a gabonaellátásával összefüggő kérdést megbeszéljenek. A választmány ülésén Nagyvárada város részéről Rimler Károly polgármester és Lukács Ödön főjegyző lesznek jelen.

*** Tojáseladás a városházán.** Értetem a város közönségét, hogy f. hó 6. án reggel 8 órától kezdve a városházán a Szt. László téri főbejárat alatti alagsorban az élelmészeti ügyosztály tojást fog elárusítani darabonként 12 fillérért. Egy család részére a készletből legfeljebb 4 darab tojás vásárolható egyszerre. Nagyvárada, 1915. évi augusztus 5-én. Lukács Ödön, polgármester-helyettes.

*** Hadifoglyok alkalmazása ipari munkára.** A kereskedelmi és iparkamara a következő értesítést adja ki: Tudomására adjuk az érdekelteknek, hogy ipari vállalatok részére hadifoglyok ipari munkára átengedhetnek. Az átengedés feltételei az alulírott kamaránál a hivatalos órák alatt (d. e. 9-12, d. u. 3-5 ig) megtudhatók. Nagyvárada, 1915. augusztus hó 5. én. A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara: Dr. Moskovits József sk. elnök. Dr. Sarkadi Lajos sk. titkár.

*** Megszűnt hatósági élelmiszer-üzlet.** Szegedről jelentik a Magyar Kurirnak: Szeged város hatósága az elmúlt télen hatósági üzletet rendezett be a városházán azzal a céllal, hogy az élelmiszerek drágulásának gátat vessen. Az üzletben kenyeret, burgonyát, tojást, rizst, kávé és diót árusítottak, de nemcsak hogy áreszkennést nem idéztek elő, hanem a hatósági üzlet volt kénytelen a piaci árakhoz alkalmazkodni. Most aztán a városi tanács elhatározta, hogy az üzletet mint fölöslegesét megszünteti és a helyiséget, amelyben ez az üzlet volt, bérbeadja báró Gerliczy uradalmának, amely tejszernakot rendez be a helyén és vállalja a város tejjelátását 34 fillér-jével literenként.

*** Kolera ellen.** Fertőtlenítő anyagok: ugymint Creolin, Carbolsav, Carbol por Lyscform Kali szappan stb. Legolesőbban beszerezhető Farkas István Apolló drogeriájában Rákoczy-ut.

*** Kiadó lakások.** Ósi-tér 14. szám alatt két üzletheiyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzletheiyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári iktatókarnál.

*** Szülők figyelmébe!** Előrehaladott szezon miatt a raktáron levő lüszter, vászon és damaszki fiuruhák, batiszt, vászon, delin, lüszter leányka ruhák apacsblusok és játszó ruhák, felöltők mélyen leszállított árk mellett lesznek kiárusítva a Gyermek-dívat szalonban Rimanóczyi utca 1. sz. Royal kávéház mellett. Telefon 476.

* **Okleveles tanítónő** elvállalja elemi és polgári iskolai tanulók oktatását valamint zongora tanítást is. Cim a kiadóban.

x **Szeplő-májfojt** ellen megbecsülhetetlen az **YPO** krém és szappan, mely eltünteti a ráncokat, mittessereket, bővrössséget és pattanásokat, ára: 1 korona. Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B. Rimanóczy palota. Telefon: 13-02.

CIPÓ

ujdonságaim megérkeztek!
Reichard Dezső
Rákóczi-ut. Orsolya zárda épület.

x **Poloskairtó NOXIN** biztos szer. Ára 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B.

* **Ingyen eladás.** Nagyteleky-utca 3. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutá-
yos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtud-
hatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hun-
gária cipőgyár r.t.

x **Kiadó lakások.** Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kos-
suth-utca 2. sz. házban két kétszobás lakás
kiadó. Érkezhetnek a Polgári Takarékpénz-
tárnál.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szacsy-
utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Érte-
kezhetni a Gazdasági és Iparbankrt.-nál.

* **Dusafalva** község határában 300
kis hold legelő bérbeadó. Értekezni lehet a
Polgári Takarékpénztárnál Nagyváradon.

x **Négy szoba és előszobából álló lakás,** irodának különösen alkalmas,
villany világítás és gőzfűtés berendezéssel, a
Bémer-tér közvetlen közelében f. év augusz-
tus hó 1-től, esetleg már május hó 1-től kez-
dőleg kiadó. Bővebbet a házmesternél.
Szent János-utca 3. szám.

Legujabb táviratok.

A varsói győzelem hatása Budapestben.

Budapest, augusztus 5. (Saját tudósítónk-
tól.) Ivangorod és Varsó eleste a fővárosban
óriási lelkesedést keltett. Az utcák lobogó-
diszben vannak. Holnap a fővárost kivilágít-
ják. Este zenéstakarodó lesz.

Nem kapnak drágasági pótlékot a tisztviselők.

Budapest, augusztus 5. (Saj. tud.)
A Bud. Tud. jelentése szerint a
kormány nem ad drágasági pótlé-
kot a tisztviselőknek, hanem a ná-
romnál több gyermekkel bíró alkal-
mazottakat, akiket eddig 600, illetve
300 korona családi pótlék illet meg
minden szabályszerű korban levő
gyermek után 100—200 korona pót-
lékban részesíti.

A balkáni kérdés a francia külügyi-bizottságban

Budapest, augusztus 5. (Saját tud.)
Párisból jelentik: A külügyi bizott-
ság ülésén Delcasse bejelentette,
hogy Itália nemsokára részt vesz a
Dardanellák elleni akcióban. A fran-
ciák számítanak a bolgár—török
megegyezésre. Romániával kapoco-
latban a hangulat bizakodó.

A bajor herceg kitüntetése.

München, augusztus 5. (Saját tud.)
Lipót bajor herceg táviratban közölte a ba-
jor királlyal Varsó elestét. A herceg a
Miksa József rend nagykeresztjét kapta.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KAROLY.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hiva-
talától.

Felhívás!

Tapasztalati tény, hogy a lakásfosz-
togató betörők főképen a nyári évad
alatt a nyaralásra elutazott közönség la-
kásaiban szoktak garazdálkodni.

Mint hogy a rendőrkapitányi hivatal
bűnügyi osztályához érkezett körözvények
tanúsága szerint a lakásfosztogató betö-
rők az ország más városaiban működé-
süket már is meg kezdték, s tartani
lehet attól, hogy a nyári évad alatt a
rendőrségünk minden ébersége dacára
Nagyváradra is reákerítik a sort: felhívja
a rendőrkapitányi hivatal városunk nya-
ralásra utazni óhajtó közönségét, hogy
elutazás előtt érték tárgyaikat helyezték
kellő biztonságba, lakásaikat pedig biz-
tonsági zárral lassák el.

Nagyvárad, 1915 július 25-én.

Rendőrkapitányság.

Tanulóleányok

felvétetnek

a Szent László-nyomda r. t.-nál

Szilágyi Dezső-utca 5.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a m. kir. hon-
védelmi minisztérium a f. évi május 22-ről
124831 20/b—1915 szám alatt kelt ren-
deletével a hadiszolgáltatásokról szóló
1912 évi LXVIII t. cz. 24, 27 §-ai alap-
ján igénybe vetteknek kijelentett malata
készleteket a folyó évi július hó 19-én
kelt 9718—20/b. 1915 eln. számú ren-
deletével az igénybe vétel alól feloldotta.

Erről a törvényhatóság területén levő
malata és sörgyarak tulajdonosait tuda-
másvétel végett jelen hirdetmény útján
értesitem.

Nagyvárad, 1915. július 21.

Eleméry Ferenc
katonai tanácsnok.

Biharvármegye alispánjától.

12086—1915.

Pályázati hirdetmény.

A magyarcsékei járásban megüre-
sedett évi 2000 (Kettőezer) korona
kezdőfizetéssel, évi 450 (Négyszáz-
ötven) korona lakáspénzzel és évi
600 (Hatszáz) korona utiátalánnyal
javadalmazott járásorvosi állásra
ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen
állást elnyerni óhajtják, hogy az
1883. évi I. t.-c.-ben előirt minösi-
tésüket igazoló okmányokkal felszerelt
pályázati kérvényüket a 125000/1902
B. M. sz. a. kibocsátott Vármegyei
Ügyviteli Szabályzat 4. §-ában előirt
módon Biharvármegye főispánja Mél-
tóságos dr. Miskolczy Ferencz urhoz
cimezve 1915. évi szeptember hó
7-ikének déli 12 órájáig hozzám
annival inkább nyujtsák be, mivel
a később beérkező kérvények figye-
lembe vételni nem fognak.

Nagyvárad, 1915 július 2-én.

Fráter Barnabás
alispán.

13660—1915 szám.

Hirdetmény.

A m. kir. Belügyminister Urnak 83046/915
VI. a B. M. számú körrendeletét a gépjármű-
vezetőket előkészítő XII. rendes tanfolyam
megtartására vonatkozólag a következőket hoz-
som az érdeklődők tudomására:

A belügyminiszter ur a gépjárműveze-
tőket előkészítő XII. rendes tanfolyam meg-
tartását f. év augusztus 2 től kezdődőleg 28 ig
engedélyezte.

Az ezen tanfolyamon résztvenni óhajtók
ebbeli szándékukat személyesen vagy írásban
kötelesek bejelenteni a gondnoknak a tanfo-
lyam helyiségében. (Budapest, X. ker. Szá-
zados-u. 14. sz.) hétköznap délután 5—7 óra
között.

A folyamodvánnyal együtt benyújtandók:
1. születési anyakönyvi kivonat.
2. a legujabb keletű erkölcsi bizonyítvány.
3. orvosi bizonyítván.
4. iskolai képzettségről szóló bizo-
nyítvány.

5. a jelentkező idejebeli és az ezt meg-
előző foglalkozását igazoló bizonyítványokat
vagy egyéb ilyenmü okmányokat, amelyek
azt is igazolják, hogy a tanfolyam tartama
alatt foglalkozásától megvált e vagy pedig
a tanfolyam elvégzése céljából foglalkozásá-
nak teljesítésétől a meghatározandó szüksé-
ges időre felmentést nyert.

6. a budapesti Mentő Egyesületnél vagy
más tanfolyamon esetleg már megszerzett bi-
zonyítványt, amely igazolja, hogy a jelent-
kező a baleseteknél első segély nyújtásra
szükséges tudnivalókról sikeresen vizsgázott.

Az érdeklődőknek levélbeli megkérésre
a tanfolyam gondnoki irodája „Tájékoztató”
ismertetést küld.

A részletek felől az érdeklődőknek szi-
vesen szolgálók utbaigazítással.

Nagyvárad, 1915 július 31.

Rimler Károly s. k.
polgármester.

4781—1915 eln. sz.

Hirdetmény.

Az Országos Hadsegélyző Bizottság a hadibélyegek eladása folytán egybegyűlt és még képződő alap terhére a háborúnak olyan áldozatain szándékozik segíteni, akiknek mostoha helyzetén az eddigi keretek között a háborús jótekonyság eddigi rendszereivel változtatni nem lehetett.

Igy gondoskodni kíván a háboruban elesett, vagy sebesülés, illetőleg hadifáradság és betegség következtében elhalt katonák (ide értve a tisztet is) olyan hátrahagyottjainak segélyezéséről, akiknek semmiféle államsegélyre, nyugdíjra, kegydíjra vagy nevelési járulékra igényük nincsen: akik azonban segítségére szorulnak s akiket az elesett, vagy elhalt katona tartott el.

Ez a segély kétféle:

1. Ha az elesett vagy elhalt katona, aki a segélyezendőnek eltartója volt, középiskolát vagy ezzel egyenértékű tanintézetet végzett: minden nyolc éven felüli hátrahagyottja részére fejenként és havonként 60, hatvan korona, a nyolc éven aluliak részére pedig havonta 30, harminc korona.

2. Ha az elesett vagy elhalt katona, aki a segélyezendőnek eltartója volt, nem végzett középiskolát vagy ezzel egyenértékű tanintézetet, az esetben minden nyolc éven felüli hátrahagyottja részére fejenként és havonta 30, harminc korona, a nyolc éven aluliak részére pedig 15, tizenöt korona.

Az ily segély iránti folyamodványban tüzetesen feltüntetendő, hogy a hátrahagyott az elesett, vagy elhalt katonával minő viszonyban volt, valamint, hogy a hátrahagyottat valóban az elesett vagy elhalt katona tartotta el, továbbá, hogy a hátrahagyottak az elesett vagy elhalt katona támogatása hijján nélkülözésnek vannak kitéve, illetőleg megélhetésük biztosítva nincs. Feltüntetendő ezenkívül, a folyamodványban minden egyes segélyre számoltató hátrahagyottnak pontos életkora.

A midőn ezt az érdekelteknek tudomására hozom, felhívom mindazokat, a kik a fentebb meghatározott feltételek mellett a segélyre igényt tartanak, hogy a segély kioszlása iránti kérvényüket Nagyvárad város polgármesteri hivatalánál (Városháza I. em. 4. sz. ajtó) adják be.

Nagyvárad, 1915 július hó 23.

Rimler Károly
polgármester.

Pályázati hirdetmény.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága a II. od. oszt. ellenőri állás betöltése folytán megüresedett I. ső oszt. adóhivatali számtiszt (Adótiszt) és ennek betöltésével esetleg megüresedő más állásoknak választás útján leendő betöltését a f. évi augusztus havi rendes közgyűlés napirendjére tűzvé ki, felhívom mindazokat, a kik a X-ik fizetési osztályba beosztott 2000 korona fizetés és 720 korona lakpénzzel javadalmazott I. ső oszt. adóhivatali számtiszt (adóhivatali) és ennek betöltésével esetleg megüresedő más állásokra pályázni kívánnak, hogy pályázati kérvényüket szabályszerűen felszerelve Nagyvárad thj. város főispánja Méltóságos Hlatky Endre urhoz, mint a kijelölt választmány elnökéhez címezve, hivatalomnál (Városháza I. ső emelet 4. szám alatt) folyó évi augusztus hó 7-ik napjának délután 5 óráig annyival is inkább adják be, mivel az elkésztett beadott, vagy később fel nem szerelt kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Nagyvárad, 1915 július 20.

Rimler Károly s. k.,
polgármester.

Nagyvárad város tanácsának árverési
küldöttségétől.

ad. 9778—1915. sz.

Árlejtési hirdetmény.

A városi tanácstól nyert megbízás folytán katonai gyakorló-téren építendő honvéd tüzér löszerraktár és tartozékai építő munkálatainak vállalatba adása céljából folyó évi augusztus hó 31-ik napján d. e. 10 óraker a városháza bizottsági termében nyilvános árlejtést fogok tartani.

A vállalatba adandó munkálatok a következők:

1. Föld kőműves és elhelyező munka.
2. Vas munka,
3. Kőfaragó munka,
4. Ács munka.
5. Bádógos munka.
6. Tető fedő munka.
7. Asztalos munka.
8. Lakatos munka.
9. Mázoló.
10. Villámhárító.

Ajánlatot lehet tenni az összes munkákra avagy egy, vagy több munka csoportra is. Bánatpénzzel az ajánlati összeg 5 %-át teendő le a városi házipénztárba.

A bánatpénz készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban tehető le.

A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad, hanem a bánatpénz kitételét igazoló nyugta vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata csatolandó az ajánlathoz.

Az ajánlatok csak írásban alulírott küldöttségi elnök kezéhez 1915. év augusztus hó 31-ik napjának délelőtt 10 órájáig adhatók be. Az ajánlatok nyilvános árlejtésben fognak felbontatni. Az ajánlatok 1 koronás bélyeggel látandók el és csak szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. A borítékban megjelölendő a munkálat melyre ajánlat vonatkozik.

Ajánlat csakis az egységáruk megjelölése mellett tehető, ebből a célból a város ártelekkel ki nem töltött költségvetéseket bocsájt a pályázók rendelkezésére vagyis az ajánlattevőknek maguknak kell azon egységárukat kitétetni, melyek mellett a munkálatok végrehajtását kötelezik.

A fenti vállalatra vonatkozó általános és részletes feltételek ártelekkel ki nem töltött költségvetések és tervek a városi mérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők és a feltételek és költségvetések díjlanul megszereshetők.

Minden ajánlattevő ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy a jelen hirdetményt, az árlejtési feltételeket ártelekkel ki nem töltött költségvetéseket és terveket ismeri és azokat magára kötelezőnek elfogadja.

A közszállítási szabályrendeletnek a hazai gyártmányok és magyar honos műszaki erő stb. alkalma-

zására vonatkozó határozmányai minden ajánlattevőre feltétlenül kötelezők.

Az ajánlattevő tett ajánlata azonnal és mindaddig kötelezi, míg az ajánlatok felett a végleges döntés meg nem történik ellenben Nagyvárad városát csakis az árlejtés eredménye felett hozandó határozat jogerőre emelkedésével kötelezi.

Ama pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor a várossal még üzleti összeköttetésben nem állottak, illetve a városi hatóság előtt még ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon keresk. és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

A város közönsége fenntartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakon tekintet nélkül szabadon választhasson, esetleg újabb árlejtést tarthasson.

Nagyvárad, 1915 július 24.

Komlóssy József s. k.

jog. és gazdaságügyi tanácsnok
mint küld. elnöke.

Hirdetmény.

Mivel az utóbbi időben is gyakran előfordult, hogy a tábori postai küldemények gyulékony tartalmuk miatt elpusztultak, sőt más csomagokat is a tűz martalékává tettek: a m. kir. Belügyminiszter ur 32881—VI. a. 915. B. M. számú rendelete alapján figyelmeztetem a közönséget, hogy a könnyen gyuló és a robbanó anyagok a postai szállításból ki vannak zárva s hogy a postai hivatalok szokot a postai árumintákat és csomagokat, amelyek gyufát, benzint, benzines-tűszer-számokat, (megtöltve) petróleumot, spiritust, vagy más efféle könnyen gyuló és könnyen robbanó tárgyakat vagy anyagokat tartalmaznak, szállításra nem fogadtatnak el. S miután azt tapasztaltuk, hogy a közönség — mindazonáltal, hogy a fent jelzett tilalom már széles körben ismeretett, — a robbanó és gyulékony anyagokat tartalmazó tárgyakat még ma is gyakorta küldi, a postai hivatalok az áruminta küldeményeknél a fenti tilalmat kémpróták útján ellenőrzik, míg a csomagoknál — ha ilyen tartalom gyanuja fölmerül — a feladót kötelezhetik a csomag felbontására. Figyelmeztetem továbbá a közönséget, saját érdekében arra is, hogy aki ily tárgyakat a tilalom eltilkolása vagy hamis nyilvánítása mellett ad postára, kihágást követ el s ezen felül a tiltott tartalmu küldemény által okozott kárt is köteles a postának megtéríteni.

Nagyvárad, 1915 július 5-én.

Gerő Ármin,
rendőr-főkapitány.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

Értecsőbb lett, Wolfram és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelés ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk!

Eg éjszakai égyeletos szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

izzólámpák

Állandóan nagy választékban rendelkezhetők.

Villamos motorok

1/2. lévőtől minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.